

מאמרי אדמו"ר הזקן

— אתהלך — לאזניא —

עם ביאורי

הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ

ד"ה "להבין ענין יהיו לרצון" (ב)

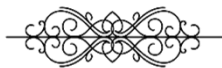
פרשת ואתחנן

תשפ"ה

לומדים יקרים,

השבוע אנו מפרסמים את חציו השני של הביאור על ד"ה "להבין ענין הבקשה
באמרינו 'יהיו לרצון'", מתוך הספר 'אתהלך - לאזניא'.
כרגיל, במקביל לשיעורים החדשים אנו מפרסמים את ביאור הרב ללקוטי
תורה על פרשת השבוע.

תוכן העניינים

המשך משל שתי המלאכות באדם 3

עשר הספירות הן עשרה לבושים שונים 7

שינוי הרצון: שינוי ספירת ולבוש הרצון 11

שינוי הרצון על ידי ישראל דווקא 12

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת אחי האהוב ינון פליישמן, שנפל במלחמה

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת

מורנו ורבנו הגדול אשר מימיו אנו שותים

הרב עדין בן אברהם משה אבן ישראל (שטיינזלץ) זצ"ל

להקדשת החוברות לעילוי נשמת יקיריכם התקשרו: 052-886-8823

ועתה מובן ששניהם אמת ולא סתרו אהדדי, דמה שיש בטבע זה להוציא לפועל בהמלאכות אינו מעצמותו ומהות שכלו, ושווה הוא ממש במהות שכלי לאותו האיש שאינו יכול.

ועתה מובן ששניהם אמת ולא סתרו אהדדי, דמה שיש בטבע זה להוציא לפועל בהמלאכות אינו מעצמותו ומהות שכלו, ושווה הוא ממש במהות שכלי לאותו האיש שאינו יכול. כלומר זה שיכול לכתוב וזה שאיננו יכול לכתוב הם לא שונים במהות שכלם. פעם הבאתי לכך דוגמא, שזהו למעשה משל שהשתמשתי בו לעניין אמונה אבל הוא שייך גם כן ללבושי השכל: הילידים של אוסטרליה מעולם לא פיתחו כתב, והם כנראה אחד מהעמים שמעולם לא פיתחו כתב – לא אל"ף בי"ת ולא משהו אחר. זאת אומרת שכל העניין של הכתיבה נעדר מהם לגמרי. אלא שעשו ניסוי שבו לקחו ילד אחד מהם, ולימדו אותו לכתוב – אז הוא לומד לעשות את זה. זאת אומרת שלמרות שבתורשה שלו הקונספט של כתיבה בכלל לא היה קיים, הרי שכשלימדו אותו אז הוא למד לעשות את זה. זאת אומרת שבגלל שהכתיבה שייכת לגדר האנושי, אז זה לא שהיה לו איזשהו חיסרון במקור שכלו, אלא פשוט הלבוש הזה של השכל לא היה קיים.

אגב, זה מסביר שלפעמים לוקחים משהו שלכאורה לא יודע שום דבר ושואין לו שום השגה והשכלה, אבל כאשר מכניסים אותו למקום אחד ומלמדים אותו את הדברים הכי מסובכים – הוא מצליח לעשות אותם, מפני שכל מה שצריך להקנות לו זה את לובשי השכל, ולא את מהות השכל. זאת אומרת שאם אכן מהות השכל שלו היא מהות גבוהה אז הוא יוכל

בתחילת השיעור הקודם דובר על שאלת הכוונה בבקשה 'יהי רצון', כאשר השאלה עברה למעשה לשאלת שינוי רצונו של הקב"ה. בכדי להסביר את העניין הרחיב אדמו"ר הזקן את הביאור על כך שעשר הספירות הן אינן אלא לבושים אך הן לא מהות אור אין סוף. כמשל לכך הובא העניין שאצל כל אדם יש כוח השכלה מהותי כללי, אלא שאצל כל אחד הוא בא לידי ביטוי בדרכים ובאופנים שונים – ועל כך מיד ימשיך להרחיב המאמר.

המשך משל שתי המלאכות באדם

כפי שדיברנו בפעם הקודמת, יכול להיות אדם שהוא בקיא בכתיבה ואחר שהוא בקיא באריגה, אבל זה שאדם לא בקיא במלאכה של חברו לא מעיד על חיסרון במהות שכלו, אלא על כך שלשכלו יש לבוש מסוים ולא לבוש אחר. אמנם, לפעמים השכל שלי לא יכול להיכנס ללבושים אחרים מפני שאכן יש חיסרון בשכל, אבל יש לא מעט דברים שתלויים רק בלבוש, ואם אין לי את הלבוש הזה – או כי לא קיבלתי אותו או כי לא רכשתי אותו – אז פשוט לא יהיה לי אותו. יש למשל אנשים שאין להם כישרון למתמטיקה, אבל זה לא אומר שהם טיפשים; וגם יכול להיות אדם שיהיה לו כישרון למתמטיקה – וזה לא יעיד דבר על חוכמתו.

אלא שהשגחת אלוקים היא להתחכם במלאכה זו דווקא, ואם כן לא חסר כלל בו כוח מלאכה השנית כו', עד שיקשה מדוע לא ירגיש האיש שיחול שינויי בנפשו בעשותו שתי המלאכות.

ישיר שיר אחר, אבל את השיר שלו הוא לעולם לא ידע. מדוע? מפני שזה דבר שהוא צריך ללמוד, זאת אומרת, יש לו את הכילים להוציא את הקולות הללו אבל הקולות הללו לא שייכים, הם אינם מהויות שיוצאות בצורה הזו, אלא הן תכונות נלמדות, עכשיו התכונה הנלמדת היא גם כן עניין רוחני אבל היא מהות

רוחנית בגדר של לבושים

אם כן, מהות שכלם של שני האנשים הללו היא אותו הדבר, אלא שהשגחת אלוקים היא להתחכם במלאכה זו דווקא, ואם כן לא חסר כלל בו כוח מלאכה השנית כו', עד שיקשה מדוע לא ירגיש האיש שיחול שינויי בנפשו בעשותו שתי המלאכות. כלומר מי שעושה את המלאכה הזו לא עובר שינוי מסוים, אלא בסך הכל יש לו הכשרה ולבוש מסוימים. יכול להיות גם לבוש מולד: אדם נולד עם כשרון למלאכה מסוימת, עם היכולת ללבוש מלבושים מסוימים. זה בערך כמו שהוא יירש מאביו בגד אדום, מפני שברור שעל ידי ירושה שכזאת הוא לא נעשה יותר אדום, אלא בסך הכל מפני שהוא ירש בגד אדום אז הוא יכול להתלבש בו, ומי שלא ירש בגד כזה לא יכול ללבוש אותו. הנקודה הזו נכונה לא רק לגבי השאלה האם משהו למד מקצוע מסוים או לא, אלא יכול להיות גם שיש שני אנשים שהם לכאורה עם כשרון נפשי כללי שווה, אלא שאחד מהם ילמד דבר מסוים מהר ויפה והשני לא ידע אותו מהר

לעשות את הדברים בצורה גבוהה, למרות שלא הוא ולא ואבותיו היו בתחום הזה. זאת אומרת שיש דברים שאפשר לומר לגביהם שלאדם ולאבותיו לא הייתה השגה באיזה עניין, אלא שזה לא מפני שהם לא היו מסוגלים להגיע לעניין הזה, אלא פשוט לא היו להם את הלבושים המתאימים.

כאמור, הנפקא מינה לשאלה הזו היא האם אפשר להלביש אדם מסוים בלבוש כזה או אחר. לפעמים אפשר לראות אדם שלא כל כך שייך להלביש לו בגדי אמונה, ואני לא מדבר על בגדים שחורים או על שטריימל – שאותם כל אחד יכול ללבוש. יכול להיות שהוא אדם מאוד נחמד ונוח לבריות, אבל לבוש כזה או אחר לא מתאים לו. שוב, זה לא שהוא לא קונה את המהות המסוימת הזו, אלא כאמור זהו עניין של לבוש.

אם לחרוג מזה, שיש לגבי אמונה, זה אותו שורש, אימון, שזה דבר שבן אדם צריך לעבוד עליו, וכשהוא עובד עליו הוא קונה אותו, שזה לא דבר כזה לדוגמא מתחום אחר, שבן אדם יש לו יכולת ללכת על שתיים אבל כשמסתכלים על תינוק קטן, רואים שהוא לא קונה מכוח עצמו כמו חיה וצריך לימוד צריך ללמוד את העניין הזה והוא לומד אותו, וכשהוא לומד אותו, להבדיל, אצל ציפורים יש שני מינים, יש ציפורים שיודעות לשיר מפני שהן נולדות עם זה ובן אדם שיושיבו אותו במקום בודד והוא ישיר הם לא ילמדו לשיר, הוא

דעלמא. יש לכך דוגמא בספר של אחד הרבנים בדור שלפני השואה, שהיה מחבר פורה במיוחד וחסיד גדול, שלמרות שהצלח בעסקי ציבור באמונה והיה כנראה צדיק ותלמיד חכם מופלג ובעל בקיאות וחריפות, הוא כנראה לא היה בקיא במילי דעלמא. הדבר הזה בא לידי ביטוי שבהקדמה לאחד מספריו הוא מביא את כל המכתבים שהחותנת שלו כתבה לבת שלו, וכל זה רק בשביל להראות שהיא הייתה אישה הגונה. זאת אומרת שלמרות שהוא היה בקיא מאוד בספרי החסידות שהופיעו בפולניה, ולמרות שהוא היה יכול לכתוב דברים חשובים בהקדמה שלו – הוא החליט להביא את המכתבים של החותנת שלו.

בכל אופן, מה שאדמו"ר הזקן מנסה להסביר כאן זה בעצם את הממשות של הלבושים. הלבושים הם מהות מסוימת שהיא לא רק חיצונית. במילים אחרת, אפשר לומר שהבעיה היא לא רק השאלה האם למישהו היה אי פעם עט וממילא האם הוא יודע לכתוב בו או לא, מכיוון שגם אם יש שני אנשים שיש להם עט ביד ונלמד אותם לכתוב בו, הם כנראה לא יכתבו באותה צורה. לאחד יש לו מבנה ותכונות שמאפשרות לו ללמוד, ואילו שני אין. זאת אומרת שמעבר למהות הכללית של הנפש, שהיא דבר לעצמו, יש גם כל מיני תבניות שהיא נכנסת אליהם. לכן, אם יש איש אחד שיכול לעשות ששה דברים שונים ואחר שאיננו יודע אלא לעשות דבר אחד, לא אומר שהראשון הוא אדם יותר מוצלח – אלא כל מה שיש לו יותר זה לבושים, ואלו לבושים שהם

וטוב לעולם. אמנם, יש צד נוסף שבו כאשר אדם לובש למשל מדים אז אמנם הוא לא עושה שינוי פנימי, אבל יש ללבוש הזה משמעות כלפי חוץ. לכן, אמנם מצידו זה לא משנה אם הוא לבוש מדים או פיג'מה, אבל כאשר הוא יוצא החוצה זה יוצר הבדל.

אני זוכר שפעם אבי המנוח היה אצל הרב חן המנוח והם דברו על איזה צייר, והרב אמר שמפתיע אותו שאומרים שהוא צייר חשוב – מכיוון שהוא בכלל לא בן אדם. זאת אומרת שיכול להיות שיהיה מישהו שמצד אחד הוא בהמה, אבל מצד שני הוא צייר. בכל אופן זו עובדה שיש אנשים שיש להם לבוש יוצא מן הכלל, אבל השכל שלהם קטן.

אפשר לראות משהו מהדברים הללו גם אצל תלמידי חכמים, שיש למשל 'רבנן דאגדתא', כמו למשל רבי חנינא בן דוסא שאין שום מאמר הלכתי ממנו, ולעומת זאת יש חכמים שבכלל לא התעסקו בהלכה. יש סיפור בירושלמי (מעשרות ג,ד) על רבי זעירא שהוא לא היה מעריך במיוחד את רבנן דאגדתא. זה לא שינה לו שמי שישב מולו היה אדם צדיק וקדוש, מכיוון שכאשר הוא שמע דרשה על הפסוק "כי חמת אדם תודך" (תהלים עו,יא) הוא אמר: אפשר להגיד את הדרשה הזו גם להיפך, ואם כך – אתה בעצם לא אומר כלום!

גם במשך הדורות אפשר לראות שהיו אנשים שהיו להם לבושים לא רק לשבעים פנים שבתורה אלא לכל מיני דברים, ומצד שני גם היה קורה לא פעם שתלמידי חכמים לא היו חכמים במיוחד במילי

ועל פי משל זה בכל פרטיות יובן למשכיל מאמר אליהו, דהעשר ספירות אפילו בעצמם ומהותם הם בבחינת לבושים לגבי עצמות אור אין סוף ברוך הוא וכו' לזכור לעיל במשל בכוחות ששינוי הפעולות נמשך מהם אינם מהות דבר כו', כן האורות דעשר ספירות הנה נקראות 'בלי-מה', עד שלא יהיה שינוי בהם לאחר שיפעלו לקודם שיפעלו. וכמו כן אפילו עצמותם אינם בבחינת המשכה מאור המאציל, עד שיהיה בשינוי באיכות באופן המשכתו.

מישהו הוא בעל כישרון רוחני הוא צריך להיות בטלן בעניינים מעשיים; אלא שזה לא לגמרי נכון, מכיוון שהיו לא מעט אנשים שהיו להם כישרונות רוחניים גדולים, והם עדיין היו בעלי ידיים טובות מאוד. בכל אופן, גם אם לא היו בעלי מלאכה גדולים זה עדיין לא פוגם בשום צד שלהם, במובן זה שהמהות שלהם איננה הולכת לכאן או לכאן.

אמנם, יש כל מיני השלכות אחרות של הלבושים זה על זה, וזו בעיה לעצמה. לפעמים קורה שאדם שעוסק בהרבה מלאכות איננו עושה אף אחת מהן בתורה טובה – בין אם זה מפני שהוא אחד שלא עושה שום דבר בצורה טובה, ובין אם זה משום שהוא עוד לא החליט במה הוא רוצה לשכלל את עצמו. מאידך גיסא, גם יכול להיות אדם שעוסק במלאכות שונות וזה מוביל לכך שהוא מפרה את התחומים השונים בהם הוא עוסק. ועדיין, הדברים הללו קשורים בלבושים של האדם ובמלאכות הספציפיות שהוא עוסק בהם, אבל לא במהות נפשו.

כל ההסברים הארוכים הללו נועדו להסביר את העניין של הלבושים לא כלבושים חומריים. זאת אומרת שמדובר כאן למעשה על שתי מהויות רוחניות שונות, שהאחת מלבישה את השנייה. לבושי השכל הפרטיים נדרשים לדימויים

טובים לכך וכך תכונות. למעשה, יש אנשים שיש להם לבושים לתכונה אחת או לשתי תכונות בלבד, אלא שגם מהצד הזה זה בעצם לא משנה את המהות העיקרית שלהם.

ישנה אמרה שנמסרה בשם הרמב"ם, ש-"מימי לא נצחני אדם אלא בעל מלאכה אחת" (ראה שו"ת חוות יאיר, מג). זה כנראה סיפור לא כל כך נכון, בין היתר מכיוון שאומרים שהרמב"ם אמר את זה על הראב"ד. כביכול הרמב"ם מדבר על עצמו בתור אדם רב-גוני, וזאת לעומת הראב"ד שהוא יותר חד-גוני. אלא שכנראה שהרמב"ם בכלל לא ראה את ההשגות של הראב"ד, ומעבר לכך ברור שגם הראב"ד היה איש רב-גוני – אינני יודע אם באותה המידה כמו הרמב"ם, אולם הוא בהחלט עסק בנגלה ובנסתר, בהלכה ובאגדה ובכל מיני דברים.

בכל אופן, מה שרציתי להראות זה שיכול להיות מישהו שהוא בעל מלאכות הרבה, ובכל זאת זה לא בהכרח הופך אותו לאדם יותר מוכשר, מכיוון שעדיין יכול להיות שהאדם בעל הכישרון האחד הוא יותר טוב ממנו. כלומר יכול להיות אדם שבתחום מסוים הוא מאוד גדול, אבל בתחום שני הוא לא יכול לעשות שום דבר. יש אנשים שחושבים שיש כל מיני כישרונות שתלויים אחד בשני: למשל, אם

'בלי-מה', עד שלא יהיה שינוי בהם לאחר שיפעלו לקודם שיפעלו. וכמו כן אפילו עצמותם אינם בבחינת המשכה מאור אין סוף המאציל, עד שיהיה בשינוי באיכות באופן המשכתו. הפירוש כאן לזה שעשר הספר הן 'בלי-מה', הוא שמבחינת האורות שבהן הן עשר ספירות 'בלי-מה'. מה הכוונה? האמת היא שהאור שבחסד לא שונה מהאור שבגבורה, מכיוון שלספירות אין מהות כשלעצמן, ושוב – אלו לא עשר מהויות שונות.

כאשר מדברים על תכונות הנפש של האדם, אפשר לשאול באיזו מדרגה האדם נמצא: יש מדרגה של אהבה ויש מדרגה של יראה, ושתי המדרגות הללו הן שתי מהויות בנפש שהן שונות זו מזו. זה נכון שאפשר לצרף אותן יחד, ולמשל להכניס אהבה בלבוש של גבורה וגבורה בלבוש של חסד, אבל בכל זאת האהבה היא אהבה וגבורה היא גבורה. חסד שבחסד הוא לא כמו חסד שבגבורה או גבורה שבחסד, מכיוון שלכל אחד מהדברים הללו יש מהות שונה. לעומת המהויות השונות והנבדלות הללו, הרי שעשר הספירות אמנם נמצאות בנפרד אצל המאציל, אולם לא מדובר על עשרה אורות שונים אלא על עשרה לבושים שונים. זאת אומרת שבעוד שאצל האדם האהבה והיראה הם כוחות מהות שונים, הרי שאצל הקב"ה הם רק לבושים, במובן זה שאולי יש הבדלים ביניהם אבל אין הבדל בכוח המשפיע שלהן. במובן מסוים אפשר לראות את זה גם אצל האדם: גם כשהוא אוהב וגם כשהוא שונא הוא משקיע את כוח השכלי שלו, שהוא בעצם

דקים יותר, וכפי שהוסבר הנקודה היא שבעצם יש כוח שכלי כללי, שהוא יכול להיות גדול או קטן, ואחר כך הוא מתלבש באופן פרטי בעניין מסוים, בחכמה מסוימת או במקצוע מסוים – שהם לבושים פרטיים שאינם תלויים תמיד רק במה שהאדם למד אלא גם בכישרון בתחום ספציפי שיש לו או שאין לו.

עשר הספירות הן עשרה לבושים שונים

ועל פי משל זה בכל פרטיות יובן למשכיל מאמר אליהו, שמה הוא אומר? **דהעשר ספירות אפילו בעצמם ומהותם הם בבחינת לבושים לגבי עצמות אור אין סוף ברוך הוא.** כלומר עשר הספירות הן לא בגדר של עשר מהויות שונות. ההדגשה כאן היא שלא מדובר כאן על עשרה כוחות נבדלים, אלא שהם עשרה סוגים שונים של לבושים.

כל השאלה, שהיא הייתה החקירה והפילוסופיה של המקובלים, הייתה סביב ההגדרה של מהות עשר הספירות. אחד הראשונים שהלך נגד הקבלה טען שאמנם הנוצרים הם בעלי השילוש, אך המקובלים הם בעלי העישור. אלא שמשום כך ההסבר כאן בא לומר שלא מדובר על כך שבתוך האלוקות יש עשר מהויות שונות, אלא הכוונה היא לכך שיש כאן עשרה סוגים של לבושים. הלבושים הללו כלל אינם שייכים לעניין של המהות, אלא הם רק לבושים לעצמות אין סוף.

וכנזכר לעיל במשל בכוחות ששינוי הפעולות נמשך מהם אינם מהות דבר כו', כן האורות דעשר ספירות המה נקראות

ועם כל זה המה עשר ולא תשע, ולא אחד עשרה. היינו כמבואר למעלה במשל, דהיינו כמו שלפי איכות הפעולה ככה יתלבש השכל.

אלו אם כן שינויים שנוצרים בגלל המקבל. אלא שיש גם כוח כללי שמתלבש בצורות מוגדרות שונות, והן אלו שיוצרות את ההבדל ואת השוני. יש לכך דוגמה בכוח כללי שאנחנו משתמשים בו הרבה אבל איננו יודעים מה הוא: החשמל. החשמל הוא בעצם מעין כוח 'בלי-מה': אפשר להכניס אותו למכשירים שונים, וכשהוא מתלבש במכשיר אחד הוא פועל בצורה אחת וכשהוא נכנס למכשיר אחר הוא פועל בצורה אחרת. כאן השוני איננו נוצר בעקבות כך שהמקבל הוא שונה, אלא מכיוון שהלבוש של החשמל הוא אחר. כאשר מלבישים את הכוח החשמלי בתוך מנורה אז הוא יוצר אור, וכאשר מכניסים אותו לתוך מאוורר הוא יוצר תנועה, וכשמכניסים אותו לתוך מקרר הוא יוצר קור, וכן הלאה. גם כאן החשמל שנמצא במנורה והחשמל שנמצא במקרר הוא איננו שונה.

זוהי בעצם הנקודה שמדובר עליה כאן: אין חשמל שהוא מיוחד למקרר וחשמל הוא מיוחד לאור; ועם זאת, ההבדל בין הדברים הללו הוא איננו מקרי לחלוטין. זאת אומרת שזה לא יצא במקרה שיש גוף שמקבל אור וגוף שמקבל קור, אלא התגובה של החשמל בתוך המקרר היא כזאת שכל מה שייכנס לתוכו יפעל בקירור, וכל מה שייכנס לתנור – יהפוך לפעולה של חימום. באותו אופן, לעשר הספירות יש כביכול חיבור אחד – אלא שעשר הספירות הן עדיין עשרה אופנים שונים בהן החיבור מתגלה. מהבחינה הזו,

ניטרלי והאדם מחליט באיזה כלי לשים אותו: בכלי של הריסה או בכלי של בנייה – כמו שבמילים אפשר להשתמש לכאן או לכאן.

ישנו איזשהו חיבור שעניינו הוא להראות את כוחו של המחבר בשפה העברית – וכוחו אכן היה גדול, והוא שם בחיבור הזה מכתב שאפשר לקרוא את כולו מההתחלה לסוף ומהסוף להתחלה – שזה עניין אחד; אלא שמעבר לכך אם קוראים את המכתב כסדרו אז זהו מכתב של שבת, אך אם קוראים אותו מהסוף להתחלה הוא מכתב של ביזוי. כלומר זה לא רק סידור שונה של המילים, אלא על ידי כך הן גם מקבלות משמעות אחרת.

ועם כל זה המה עשר ולא תשע, עשר ולא אחד עשרה. כלומר עם כל זה, הלבושים הללו הם מהויות נבדלות. לפעמים יש איזשהו כוח כללי שהוא רק אחד אלא שהוא פועל בדרכים שונות, והשינוי בו נוצר רק לפי מהות המקבל. אפשר למשל לקחת אש ולשים עליה סיר, ובתוך הסיר לשים כל מיני דברים: אפשר לשים בצל, אפשר לשים ביצה ואפשר לשים כל מיני דברים אחרים – ועל כל אחד מהדברים הללו האש תפעל בצורה שונה: הביצה תתקשה, הבצל יתרכך, מאכל מסוים ייעשה מר ומאכל אחר ייעשה מתוק. אמנם האש גורמת לכל מיני תוצאות שונות, אלא שברור שההבדלים הללו לא נוגעים למהותה של האש – שהיא כלל לא השתנתה, אלא שהדבר שקיבל מן האש היה שונה, ולכן גם התגובה הייתה שונה.

'תורת השדה המאוחד' – ולי זה ברור – עשה את זה מתוך צד היהדות שבו, שלא נתן לו לקבל מושג שאומר שבאיזה מקום יש חלוקה בין כמה כוחות. מה שאיינשטיין בעצם ניסה לומר זה שיש למעשה כוח אחד שיש לו כמה כלים של התגלות. לכן, גם כאשר רואים שפעם הגלים האלקטרומגנטיים עובדים כך ופעם אחרת, הרי שאפשר לומר שהשוני ביניהם הוא לא שוני שבמהות אלא שוני בכלי ההתגלות. הניסיון הוא בעצם למצוא איזה דבר כולל שלגביו כל הכוחות שבעולם הם אינם אלא לבושים שונים אבל לא מהויות שונות.

למעשה, זו שאלה שחוזרת על עצמה בכל מיני הקשרים ובכל מיני עניינים: האם יש במציאות כמה מהויות, או שכל העולם הוא איננו אלא כוח אחד שיש לו גילויים נפרדים. סביב הנקודה הזו האדמו"ר הזקן אומר כאן שעשר הספירות הן אינן אלא כוח אחד. מכיוון שכך קוראים לספירות הללו 'בלי-מה', שהרי האור המאיר בספירות הוא אותו האור אלא שבכל פעם הוא מתגלה באופן אחר. אחד הדימויים של העניין הזה הוא שלוקחים עשר מנורות בצבעים שונים ומדליקים אותן – ועל ידי זה בעצם יוצרים עשרה אופנים שונים של לבוש לאור. שוב, זה שיש עשרה אופנים שונים של לבוש לא אומר שבכל אחד מהם יש אור אחר, אלא זהו בדיוק אותו האור שבכל פעם הוא מתגלה בצורה אחרת, פעם כך ופעם כך. הרבה פעמים מזכירים משל דומה, של מים ששמים אותם בכלי ירוק, ולמרות שהם לא ירוקים הם בהחלט נראים כך; אלא

מונה החשמל שנמצא אצלי בבית לא מבחין אם אני מפעיל את מכונת הכביסה או את התנור, שהרי מבחינתו הכל מסתכם בשאלה כמה וואט המכשיר צרך. זאת אומרת שבנקודה הזו ההפעלה היא עדיין כללית, אבל אם נבדוק את הפעולה של שני המכשירים הללו עם מד חום – נגלה שיש כאן שני כוחות שונים שפועלים.

היינו כמבואר למעלה במשל, דהיינו כמו שלפי איכות הפעולה ככה יתלבש השכל. כאמור, כל זה היה בשביל להסביר את העניין של הספירות. כפי שנאמר בתחילת המאמר, כל הנקודה כאן היא להסביר את העניין של שינוי הרצון. המאמר מוביל לכך שבעצם גם הרצון הוא כוח ספציפי; הוא לא איכות אחרת, אלא הוא כוח ספציפי, כמו כל שאר הכוחות שיש בספירות העליונות. אמנם יש ספירה כזו ויש ספירה כזו, אבל כאמור הספירות הללו הן לא לגמרי ממשיות. זאת אומרת שאמנם הרצון הוא בספירת הכתר, אולם מכיוון שכל הספירות הן אינן אלא לבושים גם הרצון הוא איננו אלא לבוש.

זו הסיבה לכך שאדמו"ר הזקן הביא כאן את המאמר מ'פתח אליהו', "לבושין תקינת לון דמינייהו פרחין נשמתין לבני נשא וכו', וכמה גופין תקינת לון דאתקריאו גופין לגבי לבושין דמכסיין עליהון" (תיקוני זוהר יז,א). הנקודה היא שגם ללבושים יש לבושים, גם לכלים ולמכשירים של מעלה יש לבושים. להבדיל, יש צדדים כאלו גם כשחוקרים משהו כמו פיזיקה. יש למשל שאלה האם איש כמו איינשטיין, שכל ימיו עבד על

ובהקדמה זו שהקדים אליהו שהספירות הם כמשל הלבושים, וכנזכר לעיל במשל, בזאת לא יעלה על לב משכיל כלל קושיא הנזכרת לעיל בעניין שינוי הרצון. שאם היה הרצון מהות מה כמו לפי ערך באדם התחתון יתכן לשאול, אבל מאחר שיתלבש אור אין סוף ברוך הוא ברצונו כמו שיתלבש גוף האדם בבגד כנזכר לעיל, איך יתכן לומר שנשתנה בין קודם שרצה לאחר שרצה. שזה אינו אלא באדם התחתון, שהרצון שלו כח ומהות ממהות נפשו, ומה שאנו מבקשים 'יהי רצון' הכוונה שיתלבש ברצון כו'.

שלו, מפני שהוא רואה דברים בורה מסוימת וככה הוא מבין את עצמו. מבחינת האדם הוא מגיע למסקנה שדבר מסוים הוא טוב או רע ולפי זה הוא קובע את רצונו; הוא קודם מחליט בחכמה ובינה, ולאחר מכן הוא מגיע גם לדעת. אלא שלאמיתו של דבר יש גם קשר של כתר-חכמה-בינה, במובן זה שיש כוחות הקודמים לשכל, ושהם קובעים את האופן שבו האדם רואה. שוב, כאשר האדם מסתכל מבפנים הוא תמיד יראה קודם כל את החכמה, את ההכרה הראשונית, ולא את הדברים שיוצרים אותה, שהם נמצאים תמיד מחוץ לה. מהבחינה הזו הכתר העליון הוא 'טמירא דכל טמירין': הכתר הוא תמיד מחוץ למערכת, ולכן אם מסתכלים על המערכת מבפנים לא רואים את הכתר.

אם כן, כשדנים במערכת בשלמותה מתחילים מהכתר ומשם ממשיכים אל החכמה, וכאמור – אפשר לראות את זה כשאחד מסתכל על חברו, אבל אדם כמעט שלא יכול לראות את זה על עצמו. אם אני מסתכל על האחר אני יכול להגיד שיש לו נטייה לדברים מסוימים ולכן הוא מבין את העולם בצורה כזאת וכזאת, אבל לגבי

שהמשלים שיש במציאות שלנו הם יותר טובים, מפני שהמשל של הנורות הצבעוניות מדייק עוד יותר את הנקודה שיש כוח אחד כללי שיש לו אופני התגלות שונים, שהם אינם תלויים במקבל אלא ביכולות ובתכונות המסוימות של הלבוש שמביע אותו.

מתוך ההסבר הארוך על כך שעשר הספירות הן אינן אלא כוח אחד שיש לו עשרה אופנים שונים של התגלות, אדמו"ר הזקן עובר לדבר על העניין של 'יהי רצון'. לפי ההסברים הללו יוצא שהבקשה הזו היא איננה בקשה לשינוי במהות האלוקית, אלא בקשה לשינוי בהתגלות האלוקית. המהות האלוקית יכולה להתגלות באופן כזה או באופן אחר, ועל כך אנחנו מבקשים.

הנקודה הזו קשורה גם לשאלה מהי בדיוק ספירת הרצון, אלא שיש כאן רק שאלה של ספירה: האם סופרים מלבר או מלגו, מפני שבסופו של דבר דעת היא כתר תחתון. במשל האנושי יש הסבר לדבר הזה: יש את הרצון שקובע את השכל, שהוא תמיד מלגו, ויש את הרצון שהשכל קובע. זאת אומרת שהאדם כשלעצמו לא יכול לראות את הרצון שקובע את השכל

וכחלק מהחזרה בתשובה האדם משנה את שמו ואת מעשיו – אז בעצם הוא כבר לא אותו האדם, וממילא הגזירה שנגזרה לא חלה עליו. כלומר אמנם "סער מתגורר על ראש רשעים יחול" (ירמיהו ל, כג), אולם אותו אדם הוא כבר לא רשע ולכן הכעס לא יחול עליו.

אולם השאלה של המאמר כאן מתמקדת בלשון של התפילה, שבה אומרים: "חוננו מאיתך חכמה בינה ודעת", או "יהי רצון מלפניך". ועל כך אומר אדמו"ר הזקן: שאם היה הרצון מהות מה כמו לפי ערך באדם התחתון יתכן לשאול, אבל מאחר שיתלבש אור אין סוף ברוך הוא ברצונו כמו שיתלבש גוף האדם בבגד כנזכר לעיל, איך יתכן לומר שנשתנה בין קודם שרצה לאחר שרצה. מבחינה זו, הרצון האלוקי הוא איננו אלא ספירה – כאמור, ספירת הכתר – ומכיוון שהוא ספירה הוא גם רק לבוש. ממילא, שינוי הרצון הוא לא כמו שינוי רצון אצל האדם. שזה אינו אלא באדם התחתון, שכוח הרצון שלו הוא כח ומהות ממהות נפשו, וממילא כאשר הוא משנה את הרצון שלו הוא גם משנה את מהותו.

ולעומת זאת, מה שאנו מבקשים 'יהי רצון' הכוונה שיתלבש ברצון כו'. אם כן, כשאנחנו מבקשים 'יהי רצון מלפניך', אנחנו מבקשים שהוא יתלבש ברצון מסוים. אפשר לראות את העניין הזה גם בדקדוק הלשוני של הבקשה, כמו שגם בתפילה 'משיב הרוח ומוריד הגשם' אפשר להסביר שהכוונה היא שאנחנו רוצים שיהיו כלים – שתהיה רוח או שיהיה גשם או ענן.

עצמי – מכיוון שאני לא רואה את הדברים בצורה אובייקטיבית, אז אני לא יכול לראות את הדברים הללו. אדם יכול לחשוב שאצלו יש ראייה רציונלית, אבל אצל האחר הרצון מטה את ההשגה שלו לכאן ולכאן. אצלי אני תמיד יכול לראות איך ההשגה יוצרת את הרצון, ובהחלט יכול להיות שזה רצון חשוב אלא שהוא לא תמיד זהה לרצון שיצר את ההשגה. במילים אחרות, השאלה שידובר עליה בהמשך היא מה בעצם מוביל את הרצון, מהי פנימיות של הרצון, ואדמו"ר הזקן ידבר על כך שבחינת העונג היא הדבר שהכי קרוב לבינת המהות; ומצד מסוים, אפשר לומר שהעונג הוא בחינת המהות של דברים מסוימים.

שינוי הרצון: שינוי ספירת ולבוש הרצון

ובהקדמה זו שהקדים אליהו שהספירות הם כמשל הלבושים, וכנזכר לעיל במשל, ממילא בזאת לא יעלה על לב משכיל כלל קושיא הנזכרת לעיל בעניין שינוי הרצון. כאמור, כל המאמר התחיל בשאלה איך בכלל אפשר לבקש ואיך הקב"ה משנה את רצונו על ידי התפילה, העבודה, התשובה והמעשים טובים שלנו. התשובה של הרמב"ם לשאלה הזו היא שבסופו של דבר אנחנו אלו שעושים שינוי, ולא התפילה והבקשה. זאת אומרת שאם אדם הוא רשע והקב"ה רוצה להרוג אותו, הוא יכול בכל זאת לשנות את הרצון העליון על ידי זה שהוא חוזר בתשובה ונעשה צדיק, ואז הרצון של מעלה כבר לא חל עליו. לכן, אם למשל נגזרה גזרה על פלוני בן אלמוני,

והנה כוח הלבשה זו שיתלבש ברצון היינו כמו שילביש העבד למלך את בגדו, עם כל זה לא ילבישנו איש נוכרי שאין לו שייכות כלל עמו. כי אף על פי שהיא בחינת לבוש, צריך להיות איש שיהיה שייך לאותו הלבוש להכיר במהותו שהוא לבוש המלך, ויכיר גם גופו של מלך. על כן, בקשה זו באמרנו 'יהי רצון' כך וכך אינו אלא לישראל לבדם שהם עלו במחשבה, פירוש: בחינת פנימיות אבא ואמא שורש כל האצילות, ויש לנשמתם שייכות ללבושים של אור אין סוף ברוך הוא, עד שילבישוהו באמרם 'יהי רצון', דהיינו שיתלבש באור ספירת הרצון העליון, יפעול פעולה חדשה במציאות הנבראים להפך ים ליבשה וכדומה. וכשרצה שלמה עליו השלום שיהיה גם הנוכרי פועל התלבשות רצון העליון בהתפלל בבית המקדש, הוצרך להמשיך בתפילתו המשכה כללות, שיהיו אוזניך קשובות גם לנוכרי.

וסיבת כוח זה שיש לנשמות ישראל, העיקר הוא מפני שיש בכל אחד מהם כוח למסור נפשו על קידוש השם. וכוח זה הוא למעלה מים נוקבים לאבא ואמא, כנזכר בעשרת הרוגי כו', עד שנעשה יחוד אבא ואמא שהם תרין ריעין. פירוש, שהבינה שהוא יש שווה במדרגות אין לגמרי כמו שהוא למעלה, על כן יש בכוחם להפך צירופי אותיות, מידת מלכות שהוא עולם הדיבור, ולהפך ים ליבשה וכדומה.

ואמא שורש כל האצילות, ויש לנשמתם שייכות ללבושים של אור אין סוף ברוך הוא, עד שילבישוהו באמרם 'יהי רצון', דהיינו שיתלבש באור ספירת הרצון העליון, ואז על ידי זה הוא יפעול פעולה חדשה במציאות הנבראים, להפך ים ליבשה וכדומה. אני כשלעצמי לא יכול לזעזע את העולם מלמטה, מכיוון שהעולם יכול להזדעזע רק מלמעלה. מה שאני כן יכול לעשות זה כביכול להלביש לקב"ה את הבגד המתאים, וזה קורה על ידי זה שאנחנו מתפללים 'יהי רצון' – ואז יכול להיות שייווצר רצון כזה או אחר, ועל ידי זה במציאות התחתונה הים יהפוך ליבשה, וכן הלאה.

וכשרצה שלמה המלך עליו השלום שיהיה גם הנוכרי פועל התלבשות רצון העליון בהתפלל בבית המקדש, הוצרך להמשיך

שינוי הרצון על ידי ישראל דווקא

והנה כוח הלבשה זו שיתלבש ברצון היינו כמו שילביש העבד למלך את בגדו, עם כל זה לא ילבישנו איש נוכרי שאין לו שייכות כלל עמו. כי אף על פי שהיא בחינת לבוש, צריך להיות איש שיהיה שייך לאותו הלבוש להכיר במהותו שהוא לבוש המלך, ויכיר גם גופו של מלך. כאן אדמו"ר הזקן מדבר על עניין נוסף – מהו בעצם עניינה של התפילה? בתפילה אנחנו כביכול מלבישים את הקב"ה בלבוש חדש. זה נכון שהמלך לא ישתנה אם הוא ילבש את הבגד הזה או את הבגד השני, אבל יכול להיות הבדל משמעותי לגבי המקבל.

על כן, בקשה זו באמרנו 'יהי רצון' כך וכך אינו אלא לישראל לבדם שהם עלו במחשבה, פירוש: בחינת פנימיות אבא

ונובעת מהמות המיוחדת של ישראל, וזהו אותו הכוח שיש לישראל להגיע למעלה-מעלה.

וכוח זה הוא למעלה מים נוקבים לאבא ואמא, כנזכר בעשרת הרוגי מלכות כו', עד שנעשה יחוד אבא ואמא שהם תרין ריעין. מה הכוונה בייחוד אבא ואמא? פירוש, שהבינה שהוא יש, שווה במדרגות אין לגמרי כמו שהוא למעלה. כלומר לעשות ייחוד של אבא ואמא, לגרום לכך שהם יהיו 'תרי ריעין דלא מתפרשין', זה על ידי זה שהיש הופך להיות אין – כמו שלמעלה, הבינה נעשית אין כמו החכמה.

על כן יש בכוחם להפך צירופי אותיות, מידת מלכות שהוא עולם הדיבור, ולהפך ים ליבשה וכדומה. מכיוון שיש בכוח ישראל להגיע עד למעלה, עד לשורש אבא ואימא ולשורש חכמה ובינה, הם יכולים לגרום לכך שלא רק שהבינה תיעשה אין אלא הם יכולים לשנות גם את האותיות שלמטה שבהן נברא העולם, ועל ידי השינוי הזה נוצר עולם אחר. ישנה אמירה בגמרא: "מי שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחומץ וידלוק" (תענית כה, א). מדוע בעצם היין לא נדלק? מפני שיש לו מבנה מולקולרי מסוים; ומדוע השמן כן נדלק? מפני שיש לו מבנה מולקולרי אחר. אם פותחים את ספרי הכימיה אפשר לראות שכל אחד מהחומרים הלו בנוי כביכול מכך וכך אותיות. ממילא, אם אפשר לשנות את האותיות – הרי שאפשר גם לשנות את התכונות של החומרים הללו. מצד מסוים, הדימוי של האותיות הוא הרבה יותר ברור בתוך העולם של הכימיה, מכיוון ששם מדובר על מציאות מאוד

בתפילתו המשכה כללות, שיהיו אוזניך קשובות גם לנוכרי. אדמו"ר הזקן בעצם מעיר כאן על כך ששלמה מדבר במיוחד על תפילת הנוכרי: מדוע זה כך? מפני שבעוד שישראל 'עלו במחשבה' לפני הקב"ה, וממילא תפילתם יכולה להישמע, הרי שכיצד יכול להיות שגם תפילתו של הגוי תישמע? אלא שמוסבר כאן שזה שהגוי נענה בתפילתו זה מכוח התפילה של ישראל. שלמה המלך עושה כביכול בקשה כללית שבה הוא אומר: גוי לא יכול לבקוע את הנהר, אבל היהודים יכולים לבקש על כך – ומכיוון שעכשיו הגוי הזה הולך איתנו, אז תעשה שגם בשבילו יהפוך הים ליבשה. מהצד הזה תפילת שלמה היא בעצם תפילה כללית על כך שכביכול אוזניו של הקב"ה יהיו קשובות.

וממשיך אדמו"ר הזקן הלאה. וסיבת כוח זה שיש לנשמות ישראל, מהיכן לנשמות ישראל הכוח לעשות שינוי ברצון? העיקר הוא מפני שיש בכל אחד מהם כוח למסור נפשו על קידוש השם. יש כאן חזרה קבועה על נקודה מסוימת, והוא העניין של הניצוץ שהוא לא רק מתנה לישראל, אלא במובנים רבים הוא התמצית של ישראל. במובן מסוים, ההגדרה בתניא של מי הוא יהודי עומדת על העניין הזה: יהודי הוא זה שמוסר את נפשו על קדושת השם. אגב, לכן היו אומרים בשמו ששום יהודי לא השתמד. בכל אופן, מכיוון שנשמות ישראל עלו במחשבה הן מאוחדות בשורשן בקב"ה, ומשום כך הן מוסרות את עצמן על קדושת השם. זאת אומרת שמסירות הנפש לא נוגעת לאיזשהם טעם ודעת, לאיזשהו הסבר, אלא היא קשורה

כמו שהמחשבה שבאדם אף בשעה שאותיות הדיבור נמשכים ממנו, יכולה המחשבה לשנות הצירופים באופן אחד עד שיהיה חוזר לדיבורו הקדוש על ידי המחשבה. כך על דרך משל, בדרך כלל חוכמה ובינה נקראים מחשבה עילאה, כמו חכמה שברצון נקראת מחשבה סתימאה כו', יכולה להפך צירופי אותיות השכל. כן על דרך זה יכולה מחשבה עילאה, פירוש מה שבחכמה, דהיינו שלוש ראשונות שבה כידוע, להפך צירופי אותיות המשכות אופני מוחין של המידות כו', וכן על דרך זה למטה מטה, עד שמחשבותיו יתברך שבעולם הבריאה מהפכת צירופים שביצירה עד העשייה ממש.

אלפי פקודות מחשב, אלא שיום אחד מישהו עשה טעות והשמיט את אחת משורות הקוד שהוא היה כותב בכל יום – והוא גרם לכך שכבר אחרי ארבעים ושמונה שעות כל הפרויקט שעלה מאות מיליוני דולרים ירד לטמיון. מה שאני אומר זה שיכול להיות מישהו שמתפלל שלוש תפילות ביום, והוא תוהה לעצמו מה יקרה אם הוא יקצר את הנוסח' – אז אני רק רוצה שתראו מה יכול לקרות: כמו החללית שעכשיו לא יודעת לאן לטוס, גם אותו אחד כבר לא ידע לאן הוא עף.

וכמו שהמחשבה שבאדם אף בשעה שאותיות הדיבור נמשכים ממנו, יכולה המחשבה לשנות הצירופים באופן אחד עד שיהיה חוזר לדיבורו הקדוש על ידי המחשבה. רק בדרך אגב מעיר אדמו"ר הזקן ששורש המחשבה יכול לא רק לשנות, להגיד דיבורים אחרים, אלא הוא יכול לשנות גם את המשמעות של דיבורים קיימים. זאת אומרת שיש איזשהו דיבור שכבר נאמר, אלא שבתוך הקשר אחר הוא מקבל משמעות אחרת; כלומר על ידי זה שלוקחים את הדיבור ושמים אותו בהקשר אחר, הוא הופך להיות מציאות אחרת.

מורכבת שבנויה מסך די קטן של אותיות יסוד. למעשה, כשלומדים כימיה אורגנית אפשר להבין הדק-היטב את כל העניין של צירופי האותיות ותמורת האותיות וחילופי האותיות, ולראות שהאותיות יכולות ללכת מימין לשמאל ומשמאל לימין, ויש הבדל אם הן בונות הברות כאלו או הברות אחרות. למעשה, כל העניין של כימיה וכל ההבדל בין דבר שהוא סם המוות לדבר שהוא סם חיים איננו בנוי אלא על חילופי אותיות וכדומה. לפני הרבה שנים למדתי עם מישהו את העניין הזה במשך כך וכך שעות, ואני זוכר שאחר כך הוא אמר לי: עכשיו אני מבין מה הבעיה לעשות ליצנות מקוצו של יו"ד; מכיוון שאם ניקח תרופה שמטרתה היא לעורר מעט את המעיים, ונערב בה אפילו מקוצו של יו"ד – היא יכולה לגרום לאנשים למות. זאת אומרת שאפילו שינוי כל כך קטן יכול לגרום לאדם שאמור לחיות להגיע לידי מיתה. מה שאני אומר שיש אנשים שיכולים לקצר בכל מיני עניינים, אולי לדלג על "למען תזכרו", ולא להבין שהם משנים את קוצו של יו"ד. סיפרו לי פעם ברוסיה שהם איבדו את אחת מהחלליות שלהם, מכיוון שבכל יום הם היו שולחים לחללית

מכוח החכמה והיא פועלת על הדיבור ומשנה אותו.

אם כן, כפי שהמחשבה סתימאה שבחכמה יכולה לשנות את האותיות, כן על דרך זה יכולה מחשבה עילאה, פירוש מה שבחכמה, דהיינו שלוש ראשונות שבה כידוע, להפך צירופי אותיות המשכות אופני מוחין של המידות כו', ולהפוך ולשנות את האותיות של המידות ממידה אחת למידה שנייה. וכן על דרך זה למטה מטה, עד שמחשבותיו יתברך שבעולם הבריאה מהפכת צירופים שביצירה עד העשייה ממש. אז איך בעצם עובד העניין של 'יהי רצון'? התשובה היא שה-'יהי רצון' פועל שינוי בלבוש, והשינוי הזה יוצר אחר כך שינוי בכל מה שנמשך מאותו הלבוש ובכל הצירופים שיוצאים ממנו.

מובא הרבה פעמים בשם הבעל שם טוב, שככל שמגיעים יותר למעלה, ככל שהתיקון הוא גבוה יותר – כך השינוי יכול להיות יותר דראסטי; וככל שהצירוף הוא נמוך יותר, כך השינוי יהיה קטן יותר. במידה מסוימת, הגודל של השינוי תלוי בשאלה עד היכן הדברים מגיעים. יש קינה ('אלה אזכרה') שהאשכנזים אומרים ביום הכיפורים והספרדים בתשעה באב, על עשרת הרוגי מלכות, ושם נאמר על רבי ישמעאל שאם הוא היה צועק עוד צעקה אחת אז כל העולם היה הופך למים: "יצאה בת קול ואמרה: אם אשמע קול אחר, אהפוך את כל העולם למים". מדוע זה כך? מפני שיש דבר שיכול לגעת בשורש הרצון של בריאת העולם, ואם יצעקו עוד צעקה אחת על כך שיש כאן אדם צדיק שמפשיטים את עורו – אז זה

כך על דרך משל, בדרך כלל חוכמה ובינה נקראים מחשבה עילאה, כמו שחכמה שברצון נקראת מחשבה סתימאה כו', והיא יכולה להפך צירופי אותיות השכל. מחשבה סתימאה מהפכת את צירופי האותיות שבשכל. זאת אומרת שיש שינוי במחשבה סתימאה ובעקבות כך אותיות השכל פועלות בצורה אחרת. כביכול יש לשכל אותיות ומשפטים, יש לו כללי מחשבה משלו, והמחשבה עילאה והמחשבה סתימאה שברצון משנה את התחביר של המחשבה שבשכל, ואז במקום שהאדם יחשוב כך וכך הוא חושב אחרת.

זהו צד אחד של העניין, אלא שיש לו צד נוסף. יש בעיה מסוימת שרק בספרדית עשו לה תקנה, אבל בשאר השפות לא: בספרדית, אם יש משפט ארוך שיש בסופו סימן שאלה, אז שמים גם בתחילתו סימן שאלה – ואז כבר כשמתחילים לקרוא את המשפט יודעים שמדובר בשאלה. אבל בשפות האחרות שזה לא עובד באותה הצורה, אז אפשר לקרוא משפט מסוים בצורה אחת, ובסופו של דבר לגלות שצריך לקרוא אותו בצורה אחרת. דבר כזה קורה הרבה פעמים בגמרא, והוא אחד המכשולים הגדולים בלימוד הגמרא, וזה שמתחילים לקרוא משפט מסוים וחושבים שהוא קושייה, אבל בסופו של דבר מגלים שהוא תירוץ – או להיפך. השינוי הזה, שהופך את הקושייה לתירוץ ואת התירוץ לקושייה הוא בעצם שינוי שמגיע מהחכמה והוא פועל על הדיבור, וזוהי הכוונה כאן: יש פעולה שנובעת

בכל אופן, התמצית היא שזה שיש רצון זה בעצם שהקב"ה כביכול נותן לי אפשרות שהעולם ייחשב מחדש. כלומר כבר יש עולם, אבל ידי הדברים הללו העולם ייחשב או ידובר מחדש, או שהמשמעות של תוכן המציאות תיחשב באופן אחר, ועל ידי זה שתוכן מציאות העולם ייחשב באופן אחר אז גם ייוצר עולם אחר. כלומר על ידי זה שהקב"ה שומע ומקבל את תפילתי, על ידי זה שהרצון שלי מתקבל – על ידי זה נוצר שינוי בכל המציאות של העולם, וזה הולך מלמעלה-מעלה ועד למטה-מטה.

יגיע כבר לשורש המציאות, וכל בריאת העולם תחזור לראשיתה. זאת אומרת שלא מדובר כאן על שינוי קטן, על כך שאיזה אדם רשע ימות, אלא זהו דבר ששייך למחשבה עליונה, לעשרת הרוגי מלכות, ואם ייאמר שלא מסכימים לעולם כזה – אז כל העולם ישוב לתוהו ובוהו. זאת אומרת שדברים שנוגעים לנקודה הראשונה של בריאת העולם עלולים לגרום לכך שהעולם ייאבד או שייוצר עולם שונה לחלוטין. אלא שגם יש דברים שלא מגיעים לשורש כל כך גבוה, אלא הם מגיעים לנקודות נמוכות יותר, אלא שגם אז הם יכולים לעיתים להגיע לכדי מופתים וניסים בעולם הזה.

גיליון שבועי עם ביאורי חסידות של הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ זצ"ל

הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ זצ"ל, שנודע במהלך השנים בשל פירושו לתלמוד, היה גם מורה לחסידות. סגנונו הקולח, ישיר והפשוט, מבקש לבאר את תורת החסידות העמוקה באופן נהיר ורלוונטי מתמיד. במשך כשישים שנה מסר הרב שיעור שבועי בחסידות, "חוגי חן למשנת חב"ד", אשר עסק בספרי היסוד של תורת חב"ד.

בגיליונות השבועיים מובאים ביאורים על ספרי 'תורה אור' ו-'ליקוטי תורה', שהם קבצי מאמרי חסידות מעמיקים מאת ר' שניאור זלמן מליאדי - בעל התניא ומייסד חסידות חב"ד - על פי סדר פרשות השבוע. בשיחה חיה ובחן, מבאר הרב את מושגי היסוד והשקפתה של החסידות, ומכניס את פנימיותם של המאמרים אל תוך עולמם ונפשם של הלומדים. השיעורים והגיליונות מכוונים להאיר ולעורר את השומעים לחיות, התלהבות וכנות בעבודת ה'; לתפילה, התמסרות ודבקות בקב"ה.

נשמח לתרומה עבור
המשך הפצת הגיליונות!
תרומה מומלצת: 2 ₪

לקבלת גיליון
שבועי דיגיטלי

המעוניין לקבל את הגיליון בכל שבוע, מודפס או דיגיטלי, מוזמן ליצור קשר:

TalmideiHarav@gmail.com | 055-663-1275

מרכז שטיינזלץ
למד את עמי

תלמידי הרב שטיינזלץ
מחזיקים בדורו